

צמדים

כתב עת לשירה רבת-תרבותית

גיליון 8

שרה אומסקי
יאיר בן-חור
הרצל חקק
אריה דן
אשר גל
שרון סמול
אסתר שטוב

יולי 2020, אב ה'תש"ף

מתחילים... על שירה ועל תרגום שירה

מהי שירה?

המשורר האמריקני המפורסם רוברט פרוסט אמר ששירה היא "מה שאבד בתרגום."
what gets lost in translation

אם כן, האם אפשר לתרגם שירה?
מה אבד לשיר כשתורגם?

האם הצליח המתרגם להתייך עם השיר ולהעביר את משמעות השיר על רבדיה השונים? ולא רק במילים מדובר, לא רק ברבדי שפה, בארמזים ובמקצב, אלא גם באווירה ובהיבט התרבותי. מה אבד ומה נותר, אתם קוראינו תשפטו.

אנחנו מגישים הפעם, כבעבר, מגוון של שירים ותרגומם לשפות שונות: לסינית, לספרדית, לאנגלית, ליידית, לרוסית, לפולנית ולערבית.

תהנו מהמגוון ומריבוי שפות התרגום.

תודה לכל הכותבים ולכל המתרגמים שמאפשרים לנו להביא את השירה העברית לאוהבי שירה דוברי שפות אחרות.

קריאה מהנה,
עדנה ואלירן

**ניקוד השירים, תרגומם והבעלות על זכויות היוצרים –
כל אלה באחריות המשוררים.
כתב העת צמדים לא עוסק בניקוד או בתרגום.**

"צמדים" הוא כתב עת מקוון המתפרסם אחת לרבעון.
בכל גיליון יפורסמו 7 שירים בלבד.

העבודה בכתב העת מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתגמולים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בכתב העת, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בכתב העת.

בעולם גדול כל כך פגשתי בך

השק עמוס בזכרונות לא בשלים
בוזאי ניצא למסע של התבגרות
לוי אותי רק עד הצמת
ומהרי בדרךך לשוב

נפגשים באקראי ושוב נפרדים
כל שקרה שוב לא יקרה

כשתאבדי תקנה
אנא

האמיני בעצמך כמו
שאני מאמינה

בעולם גדול כל כך פגשתי בך
מטרוף כל כך, וכה אמת

יחד חלמנו
יום יגיע ונפגש
במקום ההתחלתי

בעולם גדול כל כך פגשתי בך
יחד חלפו העונות
עכשו שהמרחק כה רב אל תשכחי
את הרגש ביגך לביני

世界这么大还是遇见你

背包塞满青涩的回忆
就要踏上成长的旅程
就到 这个路口
你就不要送我 你快回去

相逢又告别一句再见
过去的一切不会重现

失落的时候
请
像我一样
相信你自己

世界这么大还是遇见你
多少次疯狂 多少天真

一起做过梦
有一天我们会重逢故里

世界这么大还是遇见你
一起走过许多个四季
天南地北
别忘记我们之间的情谊

נחל אכזב

RIOSECO

Errando voy por el yermo lecho
El que recueda a mí, solo a tu lado.
Donde aprendimos el valor de lo cercano
y el deleite de un prematuro beso.

En la confusión del afán no advertimos
que el sol en el levante también muere.
Fuimos cautivos de un arrebatado anhelo
y del amanecer de un precoz deseo

Seco esta el río, ausente de caricias,
que guardaste celoso entre tus manos.
Los recuerdos fluyen al son de aquel río
y mis manos sedientas por el agua.

En el cruce de la luz y las tinieblas,
lo nuestro quedo en añoranzas
y en el arroyo persisten solo cantos
que abaten la corriente y la atascan.

נוֹדַדְת בְּשִׁבִיל שְׁהָיוּ בּו מַיִם
זֶה שְׁזוֹכֵר אוֹתִי רַק לְיָדְךָ.
בוּ לְמַדְנוּ חֶסֶן הַקְרֵבָה
וְהַחֵן הַנוֹעֵז מֵהַתְנַשְׁקוֹת בְּסֹר.

בְּמִבּוֹכַת הַהִתְאַהֲבוּת לֹא תֵאָרְנוּ
שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ הַנוֹלָדֶת גַּם הִיא מֵתָה.
נִפְעַמְנוּ בְּבְרָאשִׁית הַ-בְּיַחַד
וּבְזְרִיחָה שֶׁל תְּשׁוּקָה מְקַדְמָת.

יָבֵשׁ הַנַּחַל. תָּרַב בְּלִי אֶהְדָּה
כִּי הִלְטוּפִים נִטְלַת בְּיָדְךָ.
הַזְכָּרוֹנוֹת זוֹרְמִים כְּשֶׁצֶף נָהָר
וְהַאֲצָבָעוֹת מִשְׁתוֹקְקוֹת לְמַיִם.

שֶׁם בְּצִמַת הָאוֹר עִם הָאֶפְלָה
הַשְּׁלָנוּ רַק נוֹתֵר לְזֶכֶר.
בְּפֶלֶג נִשְׁאָרוּ חִלּוּקֵי נַחַל
כְּמִצּוֹר הַמִּפְרִים לְפָרֶץ.

Her Nuptial Kitchen

As in every story
One must prepare the substance
from which life is contrived.
To Mother it is clear:
The home lives with her and the kitchen breathes
And if there is no farina or olive oil or salt,
only crumbs can survive from our lives

In former lives, chimneys soared above the rooftop
And in the morning we indulged in sweet date honey.
Now she is preparing kubbeh
for the children and grandchildren
Making sure there always
is cold water at her side

Silence above, the skies are changed
The burgul rinsed and squeezed by hand, time after
Time the semolina still alone in its bowl, with a
Pinch of salt, a drop of water
It will come, it will approach, it will return –
That taste.

On her wedding day, she dreamt so high
Felt as though she had been kneaded, passing
Through life dough in hands.

The kneading blends all, everything connects
She recalls it all, sings a song and with her eyes shut
Places the lid on the pot.

If only the next generation knew to allow the dough
To breathe, to rise
If only she knew where to find her many dreams
Not one survived but now the kubbeh pieces are heated through
She took the lid off lest they disintegrate from the steam

As in every story one must understand the substance
From which life is construed and dismantled,
Without our knowledge.
Without sense.

מטבח כלולותיה

כמו בכל הספורים
צריך להכין את החמר ממנו החיים בנויים.
לאמא הרי ברור שהבית חי אתה והמטבח נושם
ואם אין סלת ושמן זית ומלח
נשארים מהחיים רק פורורים.

בחיים הקודמים הארבות התנשאו מעל הגג
ובבקר התמתקו כלם בדבש תמרים.
עכשו היא מכינה את הקובה לילדים ולנכדים
ודואגת שתמיד יהיו לה מים קרים.

מלמעלה יש שקט, השמים אחרים
הברגול נשטף במים ונסחט ביד פעם אחר פעם
הסלת עדין לבדה בקערה, קצת מלח ומים
זה לבוא, זה יקרב, זה ושוב, הטעם.

ביום כלולותיה חלמה גבוה,
חשה כמו נלושה, כמו עוברת חיים
והבצק בידיה
הלישה מערובבת הכל, הכל מתחבר
זוכרת הכל, שרה שיר, ובעינים עצומות
מכסה הסיר.

אלו רק ידע הדור הבא לתת לבצק לנשם, לתפח
אלו רק ידעה היכן חלומותיה שהיו רבים
ואין גם בודדים
הרי פלחי הקובה התחממו והיא פתחה הסיר
שלא יתפרקו מהאדים.

כמו בכל הספורים צריך להבין את החמר
ממנו נבנים החיים. ומתפרקים. לבלי דעת.
לבלי טעם.

ברלין

ברכבת בין פוטסדאם לברלין
התוכחנו אם נוכל לחיות
אצל הנחות הגרמנית.
שתי נשים ממול שתו ודקה
מכוס חד פעמית
פטפטו ברכות חמאתית.
אחר-כך בנימוס
הכניסו את הכוסות לפח
והכריזו ברלין.
ירדנו בגן החיות.

בערלין

אין דער באן צווישן פאטסדאם און בערלין
האבן מיר דיסקוטירט
צי קאנען מיר לעבן
אין דער דייטשישער געמיטלעכקייט.
צוויי פרויען אקעגן
האבן געטרונקען וואדקע
פון פאפירענע בעכערלעך.
צווישן זיך געשמועסט
מיט פוטערוויכער צערטלעכקייט.
דערנאך
אוועקגעווארפן די בעכערלעך
אין מיסטקאסטן
און דעקלאמירט: "בערלין!"
מיר זיינען ארויס געשטיגן ביים זאאלאגישן גארטן.

* לזכרה של עפרה חזה
Памяти Офры Хазы

דворец-певица

Тот день дрожал дождём, тревожностью сердец,
Он кофе поглощал немерено и грустно.
Разрушен навсегда был к вечеру дворец-певица.
Замолчал и письменно и устно.

Ей голос подарил всеблагостный Творец –
И голос засиял – такой виолончельный!
Он столько ещё мог!.. Но прахом стал дворец,
И дар стал частью сна – бесплотной и бесцельной.

Страна споткнулась о развалины дворца.
На миг поникли все завистливые розы.
Так много в сутках места есть и музам и певцам,
Но ЭТИХ больше нет – стихов, и музыки, и прозы.

А утром солнцепад обрушился с небес,
Он смыл с лица земли ЕЕ – дворец-мгновенье.
Упругую волну следом грянул стресс,
Чтоб грусть перенести в другое измеренье.

Арье Аркадий Дэн

ארמון-זמרת

היום רוטט גשמים, בלב פושה וגון,
שותה בעצב טוב ושוב כוסות קפה.
לקראת הערב נהרס ארמון –
ארמון-זמרת. הוא דמם בכתב ובעל פה.

נתן לה קול בורא-עולם.
הקול נשמע כצ'לו – קול עצום!
אף הארמון לפתע נעלם,
מתת הפך חלום – בלא קיום.

הארץ מעדה בחורבות של הארמון.
קמלו וורדים שרק אתמול נטפו קנאה.
ביממה למוזות ולזמרים – יש די מקום,
אף אלה – מוזיקה, שירה – אינן ברי קנימא.

בבוקר שמש עצומה נחתת מאל על,
מוחקת את ארמון-אבקה מעל פני אדמה.
ולחץ אימתני הכה כגל,
ולממד אחר נשא את העוגמה.

Mucha

זבוב

Czy wiecie

Kto jest' najodważniejszy na świecie?

Otóż, nie żadne wielkie duchy

Ale zwykłe, małe muchy.

היודע מישהו כאן, ביננו
מי האמיץ ביותר בעולמנו?
ובכן לא הרקולסים ושימשונים,
אלא זבובים פשוטים והגונים.

Czy odważy się jaka żydówka, obuta lub bosa

"Szefowi wleść do nosa?

I kto odważy się, wleść szefowi do ucha

Tylko mucha.....

שמעת על יהודייה, רזה וגם תוססת
שלאפו של המפקד הייתה נכנסת?
ומי הייתה מעיזה לאוזן שלו לעוף?
רק זבוב...

Takie małe zwinne muszki

Co maczają wszędzie nóżki

Raz do zupy, raz na trupy

Znów do zupy

כל הזבובים, הקטנים והקלילים
בכל דבר את רגליהם טובלים,
פעם במרק, ברוק או בגווייה,
וחוזרים למרק, לשותות לרווייה.

Raz pod bagier

One mają tą odwagę

Ze potrafią gryść i kąsać

Chociaż szef się może dąsać

לפעמים נכנסים מתחת הדחפור,
כי יש להם האומץ להיכנס לבור,
הם יודעים לנשוך, לדקור ולעקוץ,
והמפקד בזעמו רק רוקע בבועץ.

אסתר שטוב (Ester Stub) כתבה במקור את השיר בפולנית
במחנה פלאשוב (Płaszów) בתקופת השואה.
השיר תורגם לעברית בידי אורי אורלב.
הוא מופיע במחברת השירים של אסתר שטוב
קראקוב - פלאשוב - אושוויץ - ברגן בלזן

חיידקים

בְּעֶרְבַּ יוֹם
שְׁאֵלְתִי לְשִׁלּוּמְךָ
מִשְׁשִׁתִּי אֶת הַדֶּפֶק,
לְהוֹרִיד אֶת לֶחֶץ דָּמְךָ
וְלִשְׁלַח חִידָקִים טוֹבִים
שְׁיִלְחֻמוּ בְּכּוֹלֶסְטְרוֹל הָרַע שֶׁלְּךָ.

جراثيم

فِي مَسَاءِ يَوْمٍ
سَأَلْتُ عَنْ أَحْوَالِكَ
تَحَسَّسْتُ نَبْضَكَ ،
لَأُهَيِّطَ مِنْ ضَغْطِ دَمِكَ ،
وَأَبْعَثَ جَرَاثِمًا جَيِّدَةً
تُحَارِبُ الكَوْلِيسْتَرُولَ السَّيِّئَ لَدَيْكَ .

השפות בגיליון:
אנגלית
יידיש
סינית
ספרדית
ערבית
פולנית
רוסית

מייסדים: עדנה אפק ואלירן דיין
עיצוב גרפי: אלירן דיין

חפשו אותנו גם ב:

WWW **facebook** YouTube